

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงราย

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๒ มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับ มาตรา ๑๖ ให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นของตนเอง มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหาร งานบุคคล การเงินและการคลัง มีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยจะต้องเป็นการตอบสนองต่อ ความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นและสอดคล้องกับแนวนโยบายการพัฒนา ของจังหวัดและประเทศ

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคล เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ เขตจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดบริการสาธารณะประกอบกับนโยบายของ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้วางกรอบนโยบายการพัฒนาและการประสานความร่วมมือของท้องถิ่น ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านการเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสังคม การศึกษาและการสาธารณสุข ด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและการจัดระเบียบชุมชน สังคม เสริมสร้าง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมุ่งหวังเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ดีขึ้น โดยเน้นกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๑) ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นเครื่องมือที่สำคัญและเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายได้วางแผน/ โครงการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เป็นไปตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและท้องถิ่นของตนเอง ภายใต้ระเบียบ กฎหมาย และ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และสอดคล้องกับนโยบายของจังหวัดเชียงราย ภายใต้วิสัยทัศน์ “**เชียงรายเมืองน่าอยู่ประตูทองสู่อาเซียน**” อย่างไรก็ตามแม้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายจะมีแผนพัฒนาที่ดี แต่หากไม่สามารถบังคับซึ่งผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้ก็ไม่สามารถที่จะบ่งบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ระบบการติดตามและประเมินผลจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยตอบคำถามได้ว่า **องค์กรได้ดำเนินงานตาม เป้าหมายบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร** ในขณะที่เดียวกันข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ท้องถิ่น สามารถนำมาแก้ไขปัญหา ปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาในปีถัดไป และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๒๙(๓) กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผล

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนได้ ทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

การติดตามประเมินผลจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ลดปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา จึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ สอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จาก การติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายต่อไป

๒. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้มีคำสั่งที่ ๓๖๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และคำสั่งที่ ๑๑๙๔/ ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งประธานและเลขานุการคณะกรรมการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (รายละเอียดตามคำสั่งแนบท้ายภาคผนวก)

๓. อำนาจหน้าที่

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ และ ๒๙ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา คณะกรรมการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และ ประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งการดำเนินงานคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาอาจ ดำเนินการติดตามและประเมินผลเอง หรือผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก ดำเนินการ หรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาภายใต้ข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียด ของงานที่จะมอบหมายให้ดำเนินการติดตามและประเมินผล

๔. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๔.๑ เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพของการนำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย นำไปสู่การปฏิบัติ

๔.๒ เพื่อทราบระดับความพึงพอใจ/ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

๔.๓ เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

๔.๔ เพื่อนำผลจากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ทบทวนยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการ และจัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาก่อนที่จะจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ครั้งต่อไป

๕. ขอบเขตของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๕.๑ ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ การติดตามการดำเนินโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จำนวน ๑๘ อำเภอ

๕.๒ ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ หน่วยงานภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและประชาชนชาวจังหวัดเชียงราย ผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

๖. ระยะเวลาในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ระหว่างเดือน ตุลาคม ๒๕๕๘ – ธันวาคม ๒๕๕๙

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ ประธานและเลขานุการคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

๗.๒ ประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีการ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ

๗.๓ ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการต่างๆ ในแผนพัฒนาสามปี เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารอ้างอิง การสังเกตการณ์ และสอบถามความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

๗.๔ ประชุมคณะกรรมการเพื่อสรุปผลการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาพร้อมรวบรวมความเห็นของคณะกรรมการฯ ที่ได้รับการติดตามและประเมินผล

๗.๕ จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผล และเสนอความเห็นต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ตามระเบียบฯ

๗.๖ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ลงนามประกาศใช้เป็นรายงานการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และประกาศให้ประชาชนทราบภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ ทราบถึงประสิทธิภาพของการนำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่นำไปสู่การปฏิบัติ
- ๘.๒ ทราบถึงระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- ๘.๓ ทราบถึงข้อมูล ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

๙. การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา มีขั้นตอนดังนี้

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้กำหนดวิธีการและรูปแบบการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

- ๙.๑ ติดตามและประเมินผลจำนวนโครงการที่นำไปสู่การปฏิบัติ เทียบกับจำนวนโครงการในแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑ - ๔)
- ๙.๒ ติดตามและประเมินผลจำนวนงบประมาณที่นำไปสู่การปฏิบัติ เทียบกับจำนวนงบประมาณในแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑ - ๔)
- ๙.๓ ติดตามและประเมินผลความพึงพอใจ ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะตามแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑) และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑-๔) ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยติดตามและประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ และ/หรือหลังดำเนินการเสร็จสิ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

- (๑) ศึกษาและทำความเข้าใจกับแผนงาน/โครงการ ที่จะติดตามและประเมินอย่างละเอียดก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติการติดตามและประเมินผล เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดในการติดตามและประเมินผล
- (๒) วางแผนติดตามและประเมินแผนงาน/โครงการ โดยคัดเลือกโครงการที่จะติดตามและประเมินผล กำหนดโจทย์ คำถาม กำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล
- (๓) สร้างเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ให้สอดคล้องกับโจทย์และวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าต้องการประเมินเรื่องใดบ้างโดยใช้วิธีหอดแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกตการณ์
- (๔) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์
- (๕) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติต่างๆ เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (๖) การรายงานติดตามและประเมินผลโดยจัดทำรูปเล่มแจ้งส่วนราชการผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานในครั้งต่อไป

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลคัดเลือกโครงการที่มีการเบิกจ่ายในระบบ E-plan เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ เพื่อดำเนินการออกตรวจติดตามและประเมินผลโครงการตามรายยุทธศาสตร์ จำนวน ๒๘ โครงการ และมีโครงการที่ออกตรวจติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๒ โครงการ จากโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายดำเนินการเอง รวมทั้งหมด ๔๐ โครงการ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑	การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งฯ	จำนวน ๑๔	โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	จำนวน ๗	โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	การพัฒนาด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	จำนวน ๒	โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมฯ	จำนวน ๑๐	โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ จำนวน ๔ โครงการ
 ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านการบริหารการเมืองการปกครอง จำนวน ๓ โครงการ

(รายละเอียดปรากฏอยู่ในส่วนที่ ๓ รายงานผลการติดตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย)

๙.๔ เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

๙.๕ จัดทำรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนทราบ และใช้ข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายไปทบทวน ปรับปรุงแผนพัฒนาและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายต่อไป

๑๐. การวิเคราะห์และประเมินผล

๑๐.๑ ติดตามและประเมินผลจำนวนโครงการในแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑ - ๔) เทียบกับจำนวนโครงการที่นำไปสู่การปฏิบัติ นำเสนอในรูปแบบตารางอธิบายด้วยคำร้อยละ

๑๐.๒ ติดตามและประเมินผล จำนวนงบประมาณในแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑ - ๔) เทียบกับจำนวนงบประมาณที่นำไปสู่การปฏิบัติ นำเสนอในรูปแบบตารางอธิบายด้วยคำร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลคำร้อยละ ข้อ ๑๐.๑ และข้อ ๑๐.๒ แบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์คำร้อยละ ดังนี้

<u>ช่วงคะแนนเฉลี่ย</u>	<u>การแปลความหมาย</u>
๐๑ - ๒๐%	มีการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติโดยยังต้องปรับปรุง
๒๑ - ๔๐%	มีการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติได้พอใช้
๔๑ - ๖๐%	มีการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติได้ปานกลาง
๖๑ - ๘๐%	มีการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติได้ดี
๘๑ - ๑๐๐%	มีการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติได้ดีมาก

๑๐.๓ การติดตามและประเมินผลทางระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและประเมินผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (E-Plan)

๑๐.๔ ติดตามประเมินผลความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนารายยุทธศาสตร์ และประเมินความพึงพอใจรายโครงการ และนำเสนอในรูปแบบตารางอธิบายด้วย คำร้อยละ คำเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการประเมินความพึงพอใจ ข้อ ๑๐.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปรผล แบ่งเป็น ๓ ระดับ ความสำคัญ คือ มาก ปานกลาง น้อย ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนนแต่ละข้อคำถาม ดังนี้ คือ

๑) มาก	หมายถึง	๓	คะแนน
๒) ปานกลาง	หมายถึง	๒	คะแนน
๓) น้อย	หมายถึง	๑	คะแนน

ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดอัตราภาคชั้น (Interval) ดังนี้ คือ

<u>ช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย</u>	<u>การแปลความหมาย</u>
๒.๓๔ – ๓.๐๐	มาก
๑.๖๗ – ๒.๓๓	ปานกลาง
๑.๐๐ – ๑.๖๖	น้อย